

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА**

**ОПШТИНА ТЕСЛИЋ
НАЧЕЛНИК ОПШТИНЕ**

ОПШТИНСКА УПРАВА –Одјељење за борачко-инвалидску заштиту

Александра Рајковића 20а Теслић Тел.: +387(0)53/411-500 факс: 053/411-541

www.opstinaleslic.com

ИЗВЈЕШТАЈ

**о активностима на заштити, одржавању и изградњи споменика
спомен обиљежја и војничких гробаља ослободилачких ратова у периоду од
01.01. до 31.12.2021. године на подручју општине Теслић**

April, 2022 године

I - УВОД

Закон о споменицима и спомен обиљежјима ослободилачких ратова Републике Српске као правни акт регулише начин и систем заштите, одржавања и изградње споменика, спомен обиљежја и војничких гробаља ослободилачких ратова, дефинише и усвајање Листе споменика од значаја за локалну заједницу од стране Скупштине општине. На тај начин се споменици и спомен обиљежја од локалног значаја заштићују и одржавају у складу са прописаним нормама те се води стална брига о трајном чувању вриједности значајних догађаја и личности ослободилачких ратова.

У складу са усвојеном Листом споменика и спомен обиљежја од великог значаја за општину Теслић прописано је и вођење Регистра споменика те стално праћење стања у коме се налазе споменици и спомен обиљежља. У претходном периоду испред Одјељења за борачко – инвалидску заштиту формирана је комисија која је обишла и фотографисала све споменике, спомен обиљежља и војничка гробаља.

II - СПОМЕНИЦИ И СПОМЕН ОБЕЉЕЖЈА ОД ВЕЛИКОГ ЗНАЧАЈА ЗА ОПШТИНУ ТЕСЛИЋ

Преглед стања споменика и спомен-обиљежја у 2021. години, који су усвојени од стране Скупштине општине Теслић:

1. Споменик погинулим борцима ООР РС на Бањи Врућици. Споменик се налази на раскрсници пута Теслић-Блатница и пута за ЗТЦ“Бања Врућица“. Споменик је посвећен погинулим борцима са подручја Бања Врућице, Доњана и Брезових Дана. Редовно се одржава, позади на темељу споменика подница, **гранитна плоча две пукле, а једна плоча одлијепљена**. Није ограђен, око засађени чемпреси. **Постоје два јарбола** за истицање заставе.
2. Спомен-обиљежје у виду авионског крила, на Бањи Врућици. Обиљежје се налази с лијеве стране пута Теслић-Блатница у близини ЗТЦ“Бања Врућица“. Посвећен посади обореног авиона у Другом свјетском рату. Споменик у добром стању, простор око споменика уредан, ошишани чемпреси, трава покошена, редовно се одржава. Преко пута је споменик погинулим борцима у ООР са два јарбола. **Нема промјене у односу на предходно стање**.

3. Спомен чесма „Бјеливоде“ Младиковине, налази се испод центра МЗ Младиковине на југу у правцу Блатнице око стотину метара. Посвећена Усорском одреду из кога је настао 6. и 3. пјешадијски Батаљон ТС-е бригаде. Поред чесме налазе се две дрвене клупе, бетонски сто, **неопходна санација фарбање**, а простор око споменика је уредан. Није ограђен, нема јарбола за истицање заставе за чим нема ни потребе.
4. Спомен-обиљежје партизанско гробље у Блатници. Налази се у непосредној близини центра МЗ Блатница смјештено је поред пута с лијеве стране пута Блатница Очауш. Посвећено погинулим борцима НОБ-а у другом свјетском рату. Ограђено је металном оградом, која је корозирала, **неопходно фарбање**. Запуштено, не одржава се, зарасло у коров, нема јарбола за истицање заставе.
5. Споменик погинулим борцима у ООР РС у Угодновићу. Налази се у центру МЗ Угодновић. Међувремено је саграђена црква, тако да се **споменик налази у црквеном дворишту**. У склопу радова на ограђивању и уређењу црквеног дворишта **извршено је уређење и санација споменика**. Простор око споменика се одржава. **Има један јарбол** за истицање заставе.
6. Спомен-обиљежје плоча налази се у МЗ Угодновић, поред споменика погинулим борцима ООР-РС, посвећена поводом оснивања Усорског одреда 21.05.1992. године. Спомен плоча је у добром стању. **Налази се у црквеном дворишту**.
7. Споменик погинулим борцима у ООР РС у Очаушу. Споменик се налази у центру МЗ Очауш, ограђен металном оградом, **оштећене багламе на вратима**. Потребно санирати темељну **мермерну плочу испод споменика са предње и задње стране се раздвојила и пукла**. Клупе дрвене дотрајале. **Постоје три јарбола** за истицање заставе. **Неопходно фарбање јарбола и промјена сајли за дизање застава**.
8. Спомен чесма у Очаушу, налази се у центру МЗ Очауш у непосредној близини ОШ у Очаушу. Подигнута у знак сјећања на све пострадале кроз историју српског народа са подручја Очауша. Спомен чесма је у одличном стању и простор око спомен-обиљежја се одржава. **Нема промјене у односу на предходно стање**.

9. Споменик погинулим борцима у Другом свјетском рату, налази се у центру МЗ Очауш поред ОШ у Очаушу. Посвећен формирању Блатничке партизанске чете. **Неопходна комплетна санација бетона око споменика и самог споменика јер је у оронулом стању.** Није ограђен, не одржава се. **Нема јарбола.**
10. Споменик погинулим борцима и цивилним жртвама рата саграђен у МЗ Ђулић, насељу Малињак. Посвећен погинулим борцима и цивилним жртвама рата у ООР РС са подручја Брезових Дана.
У самом комплексу поред споменика налази се Бетонски крст и спомен чесма. Около је засађено 29 чемпреса, који симболизују погинулих 29 бораца. Саграђена је надстрешница металне конструкције са столовима и клупама. Ограђен металним стубићима међусобно повезани са ланцима. **Постоје два јарбола** за истицање заставе. **Све је новије градње и у одличном стању.**
11. Споменик погинулим борцима ООР РС у Ђулићу, налази се у центру МЗ Ђулић, с лијеве стране пута Теслић – Бања Лука. Ограђен металним стубићима међусобно повезани са ланцима. Прилаз споменику поплочан, около засађени чемпреси, **запуштен, не одржава се, трава није покошена, нема јарбол** за истицање заставе. **Напомена са даном 14.04.2022 године. Тренутно у фази уређења финансиран из бюджетске ставке одржавање споменика. Предвиђена су три јарбола и панелна ограда око споменика.**

2021. година. Прије почетка одржавања и реконструкције.

2022.година. У току радова и реконструкције

12. Спомен плоча у Јасеновој, постављена на објекту друштвеног дома. Посвећена оснивању 1. ПБ ТС-е бригаде. Добро очувана, **нема мјеста за истицање заставе, без промјене у односу на предходно стање.**
13. Споменик погинулим борцима у ООР РС у Кузманима, налази се испред ОШ у Кузманима. Посвећен погинулим борцима с овог подручја. Не одржава се, дрвена ограда у потпуности иструла. Мермерна плоча пукла у подножју споменика, прилаз бетонске ступнице. **У години 2020. извршена комплетна обнова споменика. Ограђен металном оградом, са стране има два рефлектора. Нема јарбола за истицање заставе.**
14. Споменик погинулим борцима ООР РС у Горњем Булетићу, налази се преко пута ОШ Горњи Булетић. **Споменик у добром стању и уредно одржаван.** Урађена је метална ограда, поплочан прилаз око споменика, постављене четири дрвене клупе. **Има два јарбола за истицање заставе.**

15. Спомен плоча у Горњем Булетићу, налази се на згради ОШ у МЗ Горњи Булетић. Посвећена је дану оснивања Теслићке српске бригаде. У добром је стању и редовно се одржава. **Нема промјене.**
16. Спомен плоча погинулим борцима на Солунском фронту и цивилним жртвама у првом свјетском рату у Горњем Булетићу. Спомен плоча се налази у оквиру комплекса споменика погинулим борцима у ООР-РС. Споменик је редовно одржаван и без оштећења. **Нема промјене.**
17. Спомен плоча погинулим борцима НОБ-е и цивилним жртвама рата у другом свјетском рату у Горњем Булетићу. Спомен плоча се налази у оквиру комплекса споменика погинулим борцима у ООР-РС. Спомен плоча је у одличном стању простор око споменика је уредан. **Нема промјене.**
18. Споменик погинулим борцима у ОО рату РС у Прибинићу испред школе, извршено измјештање код цркве у Прибинићу на црквеном земљишту у току 2020.године. На основу одлуке Предсједништва Општинске борачке организације Теслић.
19. Партизанско гробље са исписаним именима пострадалих бораца НОР, у Прибинићу. Налази се у центру Прибинића у непосредној близини ОШ. Партизанско гробље је у веома лошем стању. Потребно је улагање у чишћењу корова унутар и уређење оgrade око гробља. Прилазне степенице оштећене. Немогуће је прићи и урадити било какав снимак.
20. Спомен обиљежље – Врело Гаврила Принципа на локацији Прибинић – Бациновац (Први свјетски рат). Прилаз је насут бијелим туцаником, урађен нови мостић. Изграђена је надстрешница и клупе за одмор, поред пута за обиљежје. **Не одржава се редовно, није ограда. Нема јарбола за истицање заставе.**
21. Партизански споменик у Горњој Шњеготини. Налази се поред пута Теслић Шњеготина на око 50 метара прије скретања за Парлоге. **У току 2013 и 2014 године извршена је комплетна санација споменика од стране органа мјесне заједнице. Одржава се редовно трава је покошена, ограда металном оградом. Нема мјесто за истицање заставе.**
22. Споменик погинулим борцима у ООР РС у Парлозима. Налази се испред ОШ у Парлозима. **У току 2013 године извршена је обнова споменика у сарадњи са МЗ Парлози и СО Теслић.** Ограда металним стубићима међусобно повезаним ланцима. Споменик у добром стању и редовно се одржава. У оквиру споменика постоји **један јарбол** за истицање заставе. **Редовно се одржава.**

23. Споменик погинулим борцима у ООР РС у Горњој Шњеготини. Налази се испред поште МЗ Г. Шњеготина. Ограђен металним стубићима међусобно повезаним ланцима. Споменик је у добром стању, редовно се одржава. У оквиру споменика постоји **два јарбола** за истицање заставе. **Редовно се одржава.**
24. Споменик погинулим борцима ООР РС у Горњем Липљу. Налази се испред друштвеног дома МЗ Г. Липље. Спомен плоча је остала на друштвеном дому. **У току 2015 године урађен је споменик испред друштвеног дома на бетонској подлози обложена каменим плочама, постављена мермерна плоча са исписаним именима погинулих бораца тог краја у ОО РС.** Није ограђен нема прилазну стазу. Не одржава се редовно, трава дјелимично покошена. Има **два јарбола** за истицање заставе.
25. Споменик погинулим борцима у ООР РС у Доњем Ранковићу, налази се поред пута Теслић-Чечава испред друштвеног дома МЗ Доњи Ранковић. Споменик је изграђен 2016. године и у одличном је стању. Редовно се одржава прилаз споменику, урађена бетонска стаза, нема ограду. **У току 2020. године урађена ограда око споменика -инокс стубићи међусобно повезани ланцима.** Око споменика засађен дрворед. Има **два јарбола** за истицање заставе. **У добром стању, трава покошена.**
26. Партизански споменик у Горњем Ранковићу посвећен борцима из Другог свјетског рата, налази се на Мемић Брду поред пута Теслић-Чечава. Тренутно стање споменика је задовољавајуће док су **потребна улагања у ограђивање споменика.** Нема мјесто за истицање заставе. **Обновљен споменик, нова мермерна плоча са исписаним именима погинулих бораца из другог свјетског рата.** Трава покошена. **У добром стању, редовно се одржава.**
27. Споменик погинулим борцима у ООР РС у Осивици, налази се поред пута Теслић-Чечава на мјесту скретања за мјесно гробље Осивице. Споменик је у добром стању, редовно се одржава. Прилаз споменику урађен од бетонских степеница, није ограђен. Има **један јарбол** на слово Т за истицање заставе. **Прилазне бетонске степенице оронуте,** редовно се одржава. **Неопходна санација прилазних степеница.**
28. Спомен плоча погинулим у НОБ у Другом свјетском рату у Осивици. Налази се у комплексу споменика погинулим борцима у ООР РС Осивице. Спомен плоча је у добром стању и одржава се. Нема промјене у односу на предходно стање.
29. Спомен плоча погинулим борцима ООР РС у Чечави. Налази се у центру МЗ Чечава испред ОШ "Јеврем Станковић". Постављена је на бетонским темељима који нису обрађени. Оштећења на темељу су видљива и потребна је санација.

Прилаз споменику урађена бетонска стаза. Око споменика засађени дрвореди. **Има три јарбола** за истицање заставе. Мермерне лајсне око споменика у подном дијелу оштећене у дужини око 6 метара. Непходна санација јарбола. **08.06.2021.године: Урађена је комплетна обнова споменика; на споменику ООР РС у подном дијелу постављене нове мермерне лајсне, нови јарболи, нове сајле за дизање заставе.**

30. Спомен плоча учесницима у Другом свјетском рату у Чечави, налази се у комплексу са осталим споменицима. Посвећен је погинулим борцима отаџбинског рата 1941-1945 године. Уочене пукотине на плочама. Треба очистити слова од маховине. **08.06.2021.године. Урађена комплетна санација споменика; чишћење маховине, прање и фарбање бетонске подлоге.**

31. Спомен плоча погинулим борцима из Првог свјетског рата, налази се у центру МЗ Чечава у комплексу са осталим споменицима. **Нема промјене.** **08.06.2021.године. Урађена комплетна санација; чишћење и фарбање бетонске подлоге.**

32. Споменик погинулим борцима и цивилним жртвама НОБ, налази се у центру МЗ Чечава у комплексу са осталим споменицима. **08.06.2021.године. Урађена комплетна санација; чишћење и фарбање бетонске подлоге.**

33. Спомен обиљежје партизанско гробље 2.свјетски рат у Чечави, налази се у Чечави изнад пута Чечава- засеок Брђани. У гробљу су сахрањена десеторица бораца Краљевине Југославије. **Ограђено је металном оградом, не одржава се, зарасло у коров и неопходно фарбање ограде.** Нема мјесто за истицање заставе.

34. Споменик погинулим борцима из ООР РС у Растуши, налази се у центру МЗ Растуша испред мјесног гробља. Ограђен је металним стубићима. Неопходно је санирати плоче испред споменика, позади споменика уочене пукотине на мермерним плочама. Прилаз споменику урађене бетонске степенице. Простор око споменика уредно се одржава. Постоји **три јарбола** за истицање заставе. **На стубићима од мермера око споменика недостају ланци.Мермерна плоча поднице одлијељена и пукла. Неопходно фарбање јарбола, недостају сајле за дизање заставе. На прилазној стази уочена оштећења на плочама.**

35. Спомен плоча погинулим борцима Другог свјетског рата у Растуши, жртве фашистичког терора. Налази се у центру МЗ Растуша у комплексу са осталим

споменицима. Обновљена мермерна плоча у подножју споменика. Постоји јарбол за истицање заставе. Простор око споменика се редовно одржава. **У подножју споменика уочена оштећења малтер оронуо.**

36. Спомен плоча погинулим борцима Првог свјетског рата у Растуши, налази се у комплексу са осталим споменицима. Посвећена је погинулим борцима из 1. Свјетског рата и припадницима Равногорског покрета погинулим од 1941-1947. године. Простор око споменика редовно се одржава. Има три јарбола за истицање заставе. **Нема промјене у односу на предходно стање.**

37. Споменик погинулим борцима ООР РС у Укриници, налази се у центру МЗ Укриница испред О.Ш. у Укриници. Урађена је бетонска подлога на коју је постављена мермерна плоча. Ограђен металном оградом, а испред мермерним стубићима. Уочена је пукотина у средини темеља, попуцала мермерна плоча неопходна санација. Испред споменика мермерни стубићи који су постављени нестабилни су потребна санација, као и ограде око споменика коју треба офарбати. Има **један јарбол** за истицање заставе. **Замјенити кулир сајлу за истицање заставе и фарбање металне ограде.**

38. Спомен плоча погинулим борцима НОБ из Другог свјетског рата у Укриници, налази се у центру МЗ Укриница у комплексу са осталим споменицима. Урађена је бетонска подлога обложена са мермерним плочама. У средини темеља уочене су пукотине услед слијегања терена, потребна санација плоча на споменику на којем је спомен плоча и санација ограде која је у склопу комплекса споменика. **Санација ограде око споменика фарбање.**

39. Спомен плоча погинулим борцима Другог свјетског рата у Укриници, Налази се у центру МЗ Укриница у комплексу са осталим споменицима. Посвећена је борцима Равногорског покрета у периоду од 1941-1945.године. Има мјесто за истицање заставе. У средини темеља уочена је пукотина услед слијегања терена. **Нема промјене у односу на предходно стање.**

40. Спомен плоча погинулим цивилним жртвама рата у Укриници, налази се у центру МЗ Укриница у комплексу са осталим споменицима. Посвећена страдалим цивилним жртвама рата и једним активистом МЗ Укриница. Има исту проблематику као и остали споменици у комплексу. Постоји мјесто за истицање заставе. **Приликом поновног обиласка стање без промјене.**

41. Спомен плоча погинулим борцима НОР-а у Другом свјетском рату у Укриници, налази се у центру МЗ Укриница постављена на зиду друштвеног дома. У непосредној близини је комплекса осталих споменика тог краја. **Нема промјене.**
42. Спомен плоча из ООР РС посвећена формирању 2. ПБ Теслићке српске бригаде 27.10.1991. године у Укриници. Налази се у центру МЗ Укриница, постављена на зиду друштвеног дома. У непосредној близини је комплекс споменика тог краја. **Нема промјене.**
43. Споменик погинулим борцима Другог свјетског рата у Витковцима, налази се на раскрсници пута Г. Витковци за Видиће и Д. Радњу. На бетонској подлози постављена мермерна плоча са именима пострадалих бораца партизанског одреда. Нема мјесто за истицање заставе потребно је оградити. Зарасло у коров не одржава се, није ограђено. **Мермерна плоча са именима обновљена, дјелимично покошена трава.**
44. Спомен плоча погинулим борцима Другог свјетског рата у Витковцима, налази се у Горњим Витковцима у дворишту О.Ш. Грађен од бетона са два засебна дијела на којима су уграђене мермерне полоче. Посвећен је погинулим борцима НОР-а. Неопходна санација споменика јер је доста оштећен. Мермерне плоче опадају, радник на одржавању пази да не би дошло до повреде ученика који иду поред споменика у школу. Нема мјеста за истицање заставе. **У веома лошем стању, у непосредној близини улаза у школу, тако да може доћи до повреде ученика. Извршити санирање у што краћем временском року.**
45. Спомен плоча погинулим борцима Другог свјетског рата у Д. Витковцима, постављена на бетонском стубу зграде ад "Витковци". Посвећена погинулим борцима у другом свјетском рату. Објекат гдје се налази плоча је у приватном власништву, затворен је и у запуштеном стању. Потребно пресељење на другу локацију. Нема мјесто за истицање заставе. **Неопходно измјештање плоче, приватан посјед.**
46. Споменик погинулим борцима Другог свјетског рата у Доњим Витковцима. Налази се поред пута Јелах-Прњавор на превоју Криж. Састоји се од споменика и надгробних плоча погинулих бораца у 2. Свјетском рату. Споменик се налази на самој ентитетској линији разграничења са општином Тешањ. Отежан приступ споменику, не одржава се простор око споменика. Зарасло у коров не може се направити ни један фотографски снимак. Нема мјесто за истицање заставе. **Зарасло све у коров и шибље, тако да се не може направити ни један фотографски снимак. Треба искрчити терен око споменика и урадити прилазну стазу. Напомена почетком 2022. године иницијативом организације СУБНОР очишћено је око споменика у наредном периоду споменик би требао да буде одржаван и обилажен најмање три пута годишње.**

2021 година. Није било могуће рићи споменику.

2022 година. После чишћења споменика

47. Споменик погинулим борцима ООР РС у Влајићима, налази се у дворишту ОШ у Влајићима. Ограђен је металним стубићима међусобно повезаним са ланцима. Простор око споменика поплочан каменим плочама. Споменик је у добром стању и простор око споменика уредно се одржава. Нема мјеста за истицање заставе. **Приликом обилазка уочено сређивање споменика и урађена 2 јарбола.**
48. Спомен плоча погинулим цивилним жртвама Другог свјетског рата у Влајићима, налази се у комплексу са осталим споменицима у Влајићима. Редовно се одржава у добром стању. Нема мјесто за истицање заставе. **Стање уредно заједничка 2 јарбола.**
49. Споменик погинулим борцима ООР РС у Теслићу (у кругу СЈБ Теслић), Бетонски темељ обложен мермерним плочама на коме је постављена мермерна плоча. Посвећен је погинулим борцима, припадницима СЈБ Теслић. Ограђен је металним стубићима међусобно повезани са ланцима. Редовно се одржава, може послужити за примјер другима како треба да се одржава споменик. Има један јарбол за истицање заставе. **Редовно се одржава, има 1 јарбол за истицање заставе.**
50. Партизанско гробље из Другог свјетског рата у Теслићу, налази се у непосредној близини православне цркве у Теслићу, улица Борјанска бб. На самом улазу мермерна плоча са исписаним именима погинулих бораца у НОР-у. Ограђено је металном оградом. Не одржава се редовно простор и спомен обиљежја, спомен плоче нису видљиве од траве. Нема мјесто за истицање заставе. **Метална ограда око споменика корозирала, зарасло у коров, не одржава се редовно.**
51. Спомен костурница из Другог свјетског рата у Теслићу, налази се парку у Теслићу. Подигнута у част погинулих бораца НОВЈ Теслићког среза. Костурница је адаптирана 1974.године. Није ограђена, има једна светиљка која не ради. На самом темељу неопходна санација, бетонске плоче испуцале, неколико их недостаје, неопходна санација. Нема мјеста за истицање заставе. **Обновљене мермерна плоче на самом споменику. Подне плоче оштећене неопхода санација и уређење простора око споменика.**
52. Спомен обиљежје, Биста народног хероја Еде Блажека у Теслићу, налази се испред улаза у ХЕ „Дестилација“ Теслић. Грађена од бронзе постављена на стуб од гранита. Трава покошена, простор око спомен обиљежја редовно се одржава. Нема мјеста за истицање заставе. **Стање без промјене, редовно се одржава.**

53. Споменик погинулим борцима ООР РС у Радешама, налази се поред пута Теслић-Радешама-Црна ријека, мјесто звано Центар-Рампа. Споменик је мермерна плоча постављена на бетонској подлози обложена каменим плочама. Ограђен росвајним стубићима међусобно повезаним ланцима. На истој плочи су исписана имена погинулих бораца у 2. Свјетском рату. Редовно се одржава, трава покошена. Постоје **два јарбола** за истицање заставе. **Око споменика засађени чемпреси, редовно се одржава.**

III – ПРЕГЛЕД СТАЊА СПОМЕНИКА И СПОМЕН-ОБИЉЕЖЈА КОЈИ СЕ НАЛАЗЕ НА ЦРКВеном ЗЕМЉИШТУ

У оквиру ове информације представимо и тренутно стање споменика погинулим борцима и цивилним жртвама у Одбрамбено – отаџбинском рату који су подигнути унутар црквеног земљишта. Према Закону о споменицима, листу и регистар ових споменика и спомен обиљежја успоставља и води надлежна црквена општина односно епархија, међутим мишљења смо да се и ови споменици требају обавезно третирати као и они који су према закону на Листи споменика усвојени на сједници Скупштине општине, те се и они у оквиру Одјељења за борацко – инвалидску заштиту воде у сличном регистру.

1. Споменик погинулим борцима ООР РС у Младиковинама, налази се на црквеном земљишту код цркве у Младиковинама. Ограда око споменика урађена од инокса. Уочена су оштећења на темељу **испуцале двије плоче**. Редовно се одржава трава покошена. **Нема јарбола** за истицање заставе.
2. Спомен-обиљежје цивилним жртвама другог свјетског рата у Младиковинама, налази се на црквеном земљишту код цркве у Младиковинама, поред споменика погинулих бораца у ООР РС. Није ограђен, нема мјеста за истицање заставе. **Без промјене у односу на предходно стање.**
3. Споменик погинулим борцима ООР РС у Блатници, налази на црквеном земљишту код цркве у Блатници. Урађен је од мермерних плоча са исписаним именима погинулих бораца у ООР РС. Споменик је у добром стању, редовно се одржава. Нема мјесто за истицање заставе. **У току 2020. године урађена ограда од инокса са руковатима на прилазним степеницама.**
4. Споменик погинулим борцима ООР РС у Г. Теслићу, налази се у Гробљу „Плаотинац“ у Г. Теслићу. Саграђен од три мермерне плоче са исписаним

именима погинулих бораца у ООР РС. Нема оградe, око споменика су засађени чемреси. Саграђена је надстрешница покривена лимом. **Нема јарбола** за истицање заставе. **Редовно се одржава око споменика трава покошена.**

5. Споменик погинулим борцима ООР РС у Доњем Булетићу, налази се код цркве у Д. Булетићу. Споменик је од мермера постављен на бетонском темељу који је обложен мермерним плочама. Није ограђен, испред споменика засађено цвијеће, урађена прилазна бетонска стаза. Редовно се одржава и у добром је стању. Постоји **један јарбол** за истицање заставе. **Без промјене у односу на предходно сатање.**
6. Споменик погинулим борцима ООР РС у Чечави, налази се код Цркве у Горњој Чечави. На плочи су исписана имена погинулих бораца у ООР РС, имена погинулих припадника Равногорског покрета и имена погинулих у 1.Свјетском рату. Има један обичан јарбол за истицање заставе. Споменик у одличном стању и редовно се одржава. **Нема промјене.**
7. Споменик погинулим борцима ООР РС у Горњој Радњи, налази се на црквеном земљишту код цркве у Г. Радњи. Грађен је од мермера у комбинацији са каменим плочама, у облику куполе у византијском стилу, коју сачињавају шест плоча вертикално постављене симетрично распоређене у круг. Купола је покривена бакреним лимом у средини је уграђена чесма. Има један јарбол за истицање заставе. **У предходном обиласку јарбол је од корозије дотрајао и помотан, сад је уклоњен и неопходно је поставити нови јарбол.**
8. Спомен-обилежје погинулим борцима Првог свјетског рата у Горњој Радњи, налази се код цркве у Г. Радњи. На једној од шест симетрично пореданих плоча у круг исписана су имена погинулих бораца у 1.св.рату.
9. Спомен-обилежје погинулим борцима Другог свјетског рата у Горњој Радњи, налази се код цркве у Г. Радњи. На једној од шест симетрично пореданих плоча исписана су имена погинулих бораца 2. свјетског рата. Постоји један јарбол за истицање заставе. **Нема јарбола предходни јарбол корозирао и поломљен.**
10. Споменик погинулим борцима и цивилним жртвама рата ООР РС у Витковцима, налази се код цркве у Витковцима. На предњој страни мермерне плоче исписана су имена погинулих бораца у ООР РС, а са полеђине мермерне плоче исписана су имена ЦЖР тог подручја. **Извршено је реновирање споменика 2014. године.** Нема ограду ни мјесто за истицање заставе. **У међувремену су урађена два јарбола.**

11. Спомен плоча погинулим борцима и цивилним жртвама рата ООР РС у Врелима, налази се на магистарлном путу Теслић-Витковци на коти Вис, десно скретање за Јоргиће у мјесном гробљу Врела. Мермерна плоча је постављена на зиду капеле са предње старне. На плочи су исписана имена погинулих бораца и ЦЖР тог подручја. Нема мјесто за истицање заставе. **Нема промјене у односу на предходно стање.**
12. Споменик погинулим борцима ООР РС у Жарковини, налази се код цркве у Жарковини. Плоча је од мермера обложена каменим плочама на којој су исписана имена погинулих бораца у ООР РС тог краја. Нема мјесто за истицање заставе. **Урађен један јарбол за истицање заставе.**
13. Споменик погинулим борцима ООР РС у Врелима, налази се поред регионалног пута Теслић-Добој на удаљености око 50 метара од Шкребиног камена у мјесном гробљу у Врелима. Редовно се одржава, **нема јарбола** мјесто за истицање заставе. **Нема промјене.**
14. Спомен плоча погинулим борцима ООР РС у Теслићу, налази се у Храму Пресвете Тројице у Теслићу. У унутрашњости храма на самом улазу постављена је плоча једна с десне стране, а друга с лијеве стране. На плочи су исписана имена погинулих бораца Теслића у ООР РС. **Нема промјене.**
15. Споменик погинулим борцима у ООР РС и ЦЖР у Прибинићу. Споменик је саграђен испред ОШ у Прибинићу. Приликом обиласка споменика, у црквеном дворишту урађен је темељен од бетона на коме треба да се постави споменик. **У току 2020. године извршено је премјештање споменика испред цркве у Прибинићу, то јест у црквеном дворишту. Поплочан прилаз споменику. Постоје 3 јарбола за истицање заставе.**

Сходно горе наведеним чињеницама у вези тренутног стања споменика, спомен обиљежља и војничких гробаља, из свега се може закључити следеће:

- споменици погинулим борцима и цивилним жртвама рата у ООР РС се налазе у релативно добром стању. Забиљешке које су сачиљене приликом обиласка споменика, односно оштећења која су уочена на споменицима неопходно је санирати. Потребно је да се мјесне борачке организације које сваке године редовно одржавају помене погинулим борцима, више укључе у одржавање споменика, а првенствено њихово чишћење. С друге стране споменици проистекли из НОБ-а су у већини случајева у веома лошем стању, запуштани, зарасли у коров, није могућ приступ спомен обиљежју. Потребно је преко локалних удружења поштовалаца НОБ-а, али и локалне и републичке власти пронаћи средства за пројекте уређења истих,

- иако се из локалног буџета редовно врши дознака средстава за уређење, изградњу и одржавање споменика потребно је да се у наредној години у оквиру буџета општине Теслић, а сходно Закону о споменицима утврде посебна средства за програме уређења, одржавања и изградње споменика и спомен обиљежја,
- да Комисија за споменике општине Теслић у наредном периоду активније учествује у прикупљању података и информисању надлежних институција о стању споменика те предузима радње на иницијативама за подизање нових споменика и спомен обиљежја,
- у складу са финансијским могућностима да се у току 2021. године поред сваког споменика или спомен обиљежља код којих нема јарбол, постави барем по један јарбол за заставу.

У складу са Законом о споменицима, Одјељење за борачко – инвалидску заштиту ће у наредном периоду, у сарадњи са свим надлежним институцијама и организацијама, те Српском православном црквом да успостави бољу сарадњу на очувању и одржавању те изналажењу могућности на изградњи нових споменика и спомен обиљежја, а у циљу очувања традиције и поштовања учесника и погинулих бораца ослободилачких ратова на простору општине Теслић.

Скраћенице:

ООР РС - Одбрамбено отаџбински рат Републике Српске.

СУБНОР-Савез удружење бораца народноослободилачког рата

НОБ - Народно ослободилачке борбе.

ТС - Теслићка Српска.

ПРЕДЛАГАЧ

ОБРАЂИВАЧ

НАЧЕЛНИК ОПШТИНЕ

ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА БОРАЧКО-ИНВАЛИДСКУ
ЗАШТИТУ